

Evropsko povezovanje in širitev Evropske unije

– Učno gradivo –

Kazalo

1	Uvod	3
2	Učni načrt 1: Zgodovina EU do danes	5
3	Učni načrt 2: Seznanjanje z državami, ki se želijo pridružiti EU	8
4	Učni načrt 3: Kako poteka proces širitve?.....	13
5	Dodatno učno gradivo.....	17
6	Rešitve nalog	18
7	Dodatni viri – učenci v starostni skupini 10–12 let	20
8	Dodatni viri – učenci v starostni skupini 13–15 let	27

1 Uvod

Evropska komisija je razvila izobraževalno igro „Popotovanje po EU – potuj in odkrivaj“, ki učence spodbuja k spoznavanju Evropske unije, sedanjih držav članic ter držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti (tako imenovanih držav kandidat in potencialnih držav kandidat, tj. Albanije, Bosne in Hercegovine, nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Kosova*, Črne gore, Srbije in Turčije). Igra zajema različna področja, kot so zgodovina, geografija in kultura, pa tudi splošna dejstva o EU in to, kako poteka postopek širitve (tj. kako lahko države postanejo članice EU).

Spoznavanje zgodovine EU in njene širitve od začetka povezovanja v 50. letih prejšnjega stoletja do danes ter držav, ki se želijo Uniji pridružiti v prihodnosti, bo učencem pomagalo snov umestiti v kontekst in razumeti, da se je Evropska unija oblikovala postopoma, ne le geografsko, ampak tudi gospodarsko in politično.

Kaj je širitev Evropske unije in zakaj je ta tema pomembna za moje učence?

EU je bila vedno zasnovana kot projekt miru in stabilnosti za evropsko celino. Ta prizadevanja so sčasoma prepričala še več držav, da so se pridružile šestim ustanovnim članicam. EU danes šteje 28 držav članic, njena vrata pa so odprta tudi drugim evropskim državam, ki se ji želijo pridružiti in so zavezane spodbujanju miru, demokracije, stabilnosti in blaginje.

Ne glede na to, v kateri državi EU živijo učenci, so vsi Evropejci, kar pomeni, da imajo skupne vrednote, skupno zgodovino in kulturo. V skladu s sloganom Evropske unije so „združeni v raznolikosti“.

Kaj ponuja to učno gradivo?

Učno gradivo spremlja izobraževalno igro „Popotovanje po EU – potuj in odkrivaj“ in je podporno gradivo za učitelje, ki želijo uporabiti igro in se v razredu osredotočiti na temo širitve EU z zagotavljanjem dodatnih informacij o tej temi na ravni, primerni za mlade med 10. in 15. letom.

* To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

Ta sveženj obsega tri učne ure, ki ponujajo zamisli za spodbujanje učencev, da se na razumljiv in zabaven način seznanijo s temo evropskega povezovanja in širitve Evropske unije (EU). V teh učnih urah lahko učenci pregledajo zgodovino EU do danes, spoznajo države, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti, ter se na podroben in razumljiv način seznanijo s širitveno politiko EU, vključno z merili za članstvo in koraki v pristopnem procesu.

Dejavnosti, ki se predlagajo za posamezno učno uro, so raznolike, spremlja pa jih jasno in preprosto dostopno gradivo, ki ga je mogoče prilagoditi, da ustreza posameznemu razredu. Zaradi večpredstavnostnih in vizualnih elementov, vključno z izobraževalno igro, je vsebina dostopnejša več starostnim skupinam in skupinam z različnimi zmožnostmi, njen namen pa je spodbuditi učence, da države in institucije EU spoznajo na privlačen način. Razprave v skupini in razredu so namenjene pregledu vsebine, kar učencem omogoča, da proučijo in primerjajo mnenja o obravnavanih temah. Prav tako učitelju omogočajo, da oceni učinkovitost izvedenih dejavnosti in uporabljenega gradiva.

Ta sveženj vsebuje številne podporne informacije, vključno z izhodišči za pogovor za učitelje s podrobnimi osnovnimi informacijami, ki dopolnjujejo vsebino, ki je neposredno na voljo učencem. Dejavnosti in zamisli za domačo nalogo so na voljo poleg osnovnih učnih načrtov in ponujajo načine, kako privlačno, ustvarjalno in samozavestno obravnavati teme.

2 Učni načrt 1: Zgodovina EU do danes

Tema

Sedanjih 28 članic EU in več krogov širitev, ki so privedli do današnje Evropske unije.

Področje

Zgodovina

Učni cilji

Učenci bodo do konca ure

- izvedeli več o 28 državah članicah EU,
- razumeli, da so se sedanje članice EU pridružile s pristopnim procesom, in izvedeli, kdaj je potekala katera širitev in s katerimi državami,
- razumeli, da se je Evropska unija, kot jo poznamo danes, oblikovala postopoma in da to oblikovanje še poteka.

Vrste nalog

Kviz, povezovanje, razprava.

Priprava in gradivo

- ✓ Fotokopija delovnega lista *Zgodovina EU do danes* (ena na učenca).
- ✓ Zemljevid sedanjih držav članic EU in regije širitve (glej Dodatne vire).
- ✓ Popotovanje po EU – potuj in odkrivaj, izobraževalna igra o širitvi EU.

1. korak: Uvod: Kviz 8 minut

Učence razdelite v skupine treh do petih učencev. Učenci naj v dveh minutah naštejejo čim več držav EU. Rezultate zabeležite na tablo, pri čemer zapišete le pravilne odgovore. Skupina, ki jih našteje največ, je zmagala. Pri skupinah višje stopnje odštejte točke, če navedena država ni v EU.

Pravilni odgovori:

Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo.

Izhodišče za pogovor: POGLABLJANJE IN ŠIRITEV EVROPSKE UNIJE

Zgodovina Unije je dokazala, da širitev in poglobitev njenega združevanja nista v nasprotju. EU je uspelo oboje. Ustanovljena je bila v obdobju po drugi svetovni vojni, ko so bile evropske države odločene, da ne bodo nikoli dovolile ponovitve tako dramatičnih konfliktov. S tem namenom se je najprej spodbujalo gospodarsko sodelovanje, ki je temeljilo na zamisli, da se države, ki tesno sodelujejo, običajno bolj izogibajo sporom. Projekt gospodarskega sodelovanja se je začel leta 1951, ko je šest držav ustanovilo Evropsko skupnost za premog in jeklo. Pozneje, leta 1957, so ustanovile tudi Evropsko gospodarsko skupnost in Evropsko skupnost za atomsko energijo. Te države so bile: Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska.

Od takrat se je EU pridružilo še dvaindvajset držav, med drugim v zgodovinski širitvi leta 2004, ki je pomenila ponovno združitev Evrope po desetletjih razhajanj.

Države članice so se sčasoma odločile, da razširijo gospodarsko sodelovanje na druga področja, tudi na politiko. Tako se je oblikovala Evropska unija, kot jo poznamo danes.

EU je sčasoma razvila enotni trg, oblikovala schengensko območje, znotraj katerega se potuje brez potnega lista, sprejela evro, oblikovala nov model ekonomskega upravljanja in razvila številne druge nove politike, na primer na področjih kmetijstva, okolja in podnebnih sprememb, notranjo varnost in močnejšo zunanjo politiko.

2. korak: Povezovanje držav članic EU s „krogi širitve“ (tj. letom, ko so se pridružile Evropski uniji) 10 minut

Učenci ostanejo v istih skupinah treh do petih učencev. Vsak učenec prejme delovni list *Zgodovina EU do danes*¹. Učenci sodelujejo pri povezovanju posamezne države ali skupine držav z ustrezno barvo na zemljevidu in nato razmislijo, katerega leta se je posamezna skupina pridružila EU. Vsaka barva ustreza skupini držav, ki so se EU pridružile isto leto.

⇒ Če se gradivo uporablja pri učni uri s poudarkom na geografiji, naj učenci najprej opredelijo skupine držav, ki so se EU pridružile isto leto, nato pa naj kartice z imeni držav namestijo na zemljevid. Skupine višje stopnje lahko dodajo tudi glavna mesta.

3. korak: Preverjanje razumevanja 5 minut

Prikažite zemljevid EU, na katerem so označene države članice in napisani datumi njihove pridružitve. Učenci naj preverijo odgovore na svojem delovnem listu in jih po potrebi popravijo. Primerjajte rezultate in se prepričajte, katere države učenci poznajo bolje in katere slabše.

4. korak: Razprava 5 minut

Spodbudite učence, naj o zemljevidih razpravljajo kot razred.

Primer vprašanj za razpravo:

- *Ali te ob pogledu na zemljevid Evropske unije morda kaj preseneti? Če te, zakaj?*
- *Ali za katero državo nisi vedel, da je država članica EU?*
- *Ali si za katero državo menil, da je država članica EU, pa to ne drži?*

⇒ Upoštevajte, da je zadnje vprašanje namenjeno ozaveščanju in spodbujanju učencev, naj razmislijo o državah, ki želijo postati članice EU. Učitelj lahko zagotovi več informacij o državah, ki se želijo v prihodnosti pridružiti EU.

5. korak: Igra 12 minut

Učencem dodelite države članice in države, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti (kandidatke in potencialne kandidatke). Vsak učenec naj se igra igro, v razredu ali doma kot domačo nalogo. Učenci naj si zabeležijo najzanimivejše ali najbolj presenetljivo dejstvo, ki so ga izvedeli med igranjem igre.

6. korak: Zaključek 5 minut

Pojdite po razredu, vsak učenec pa naj pove najzanimivejše ali najbolj presenetljivo dejstvo, ki ga je izvedel pri igri.

Neobvezno: Učitelji lahko učencem naročijo, naj se osredotočijo na nekaj določenega iz igre, kar se jim je zdelo zanimivo, kot so kulturna dejstva ali posebne jedi. Učenci lahko nato o izbranem podatku poiščejo več informacij in pripravijo kratko predstavitev za razred.

¹ Glej dodatne vire.

3 Učni načrt 2: Seznanjanje z državami, ki se želijo pridružiti EU

Tema

Spoznavanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti, tj. držav kandidatk in potencialnih kandidatk.

Področje

Geografija/družbene vede

Učni cilji

Učenci bodo do konca ure

- izvedeli, katere države so kandidatke ali potencialne kandidatke za članstvo v EU v prihodnosti,
- pridobili znanje o na primer okolju, gospodarstvu in kulturi teh držav.

Vrste nalog

Razprava, raziskovanje, predstavitev.

Priprava in gradivo

- ✓ Sklop fotografij držav kandidatk in potencialnih kandidatk (razstava *Tako podobni, tako različni, tako evropski*).
 - ✓ Listi papirja velikosti A3, ki jih bodo učenci uporabili pri pripravi odgovorov.
 - ✓ Delovni list *Označevanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti* (ena fotokopija na učenca).
 - ✓ Delovni list *Poišči dejstva* (ena fotokopija na učenca).
 - ✓ Izobraževalna igra o širitvi EU *Popotovanje po EU – potuj in odkrivaj*.
-

Izhodišče za pogovor: Kako poteka proces širitve in kdo odloča?

ŠIRITEV EU IN TEMELJNA NAČELA

Širitev Evropske unije:

Širitvena politika EU pomeni vlaganje v mir, varnost in stabilnost v Evropi. Zagotavlja večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist EU in držav, ki se ji želijo pridružiti. Možnost članstva v EU ima pomemben preobrazbeni učinek na zadevne države, saj vključuje pozitivne demokratične, politične, gospodarske in družbene spremembe.

Zadnje širitve na države srednje in vzhodne Evrope so zagotovile številne nove priložnosti za državljane EU, podjetja, vlagatelje, potrošnike in študente iz novih in starih držav članic. Povečale so se trgovina in naložbe. Enotni trg EU je največji trg na svetu, saj je namenjen 500 milijonom državljanov in ustvarja 23 % svetovnega BDP.

Širitev je strog, vendar pravičen proces, ki temelji na vzpostavljenih merilih in izkušnjah iz preteklosti. Vsaka država, ki se želi pridružiti EU, se oceni glede na lastne zasluge, s čimer je spodbujena k daljnosežnim reformam. To pomeni, da se posamezna država članstvu v EU približuje tako hitro, kolikor je uspešna pri izpolnjevanju pogojev in doseganju standardov EU. Bližnjice ali hitre rešitve niso dovoljene, saj dolgoročno ne bi koristile niti državam, ki se želijo pridružiti, niti sami EU. Temeljna področja, ki se ocenijo in podprejo, da se zagotovi dobra pripravljenost držav, ki se želijo pridružiti EU, so: **pravna država, temeljne pravice, krepitev demokratičnih institucij ter gospodarski razvoj in konkurenčnost**. To kaže na pomen, ki ga EU pripisuje temeljnim vrednotam in splošnim prednostnim nalogam.

Pristopni proces je zaradi pridobljenih izkušenj danes temeljitejši in izčrpnější ter se osredotoča na „temeljne prvine“:

⇒ **Pravna država:** države morajo že na začetku pristopnega procesa obravnavati vprašanja, kot sta reforma pravosodja ter boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji. Dokazati morajo, da so dosegle konkretne in trajnostne rezultate.

- ⇒ **Gospodarsko upravljanje:** pri članstvu v EU ne gre zgolj za izpolnjevanje njenih predpisov in standardov, temveč tudi za zagotavljanje gospodarske usposobljenosti države. Šele takrat lahko izkoristi vse prednosti pristopa k EU ter hkrati prispeva k rasti in blaginji gospodarstva EU.
- ⇒ **Demokratske institucije** je treba bolj konsolidirati, na primer z izboljšanjem parlamentarnega nadzora in reformami javne uprave. Kakovost javne uprave neposredno vpliva na zmožnost vlade, da zagotavlja učinkovite javne storitve, preprečuje korupcijo in se bori proti njej ter spodbuja konkurenčnost in rast. Poleg dobro delujoče javne uprave je treba zagotoviti tudi večjo vlogo civilne družbe.
- ⇒ **Temeljne pravice:** temeljne pravice so osrednje vrednote EU in bistveni element v pristopnem procesu. Države, ki se želijo pridružiti EU, morajo zagotoviti, da se te v celoti spoštujejo, zlasti svoboda izražanja in pravice pripadnikov manjšin, vključno z Romi. Ranljive skupine je treba zaščititi pred diskriminacijo, vključno z diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti.
- ⇒ Nazadnje, države morajo zagotoviti **dobre sosedske odnose** in regionalno sodelovanje. Pogajalski okvir EU za Srbijo na primer vključuje prizadevanja za normalizacijo odnosov s Kosovom, da se konflikti ne bi prinesli v EU.

Širitev pripomore k izboljšanju kakovosti življenja s povezovanjem in sodelovanjem. Države, ki se želijo pridružiti EU, sodelujejo na področjih, kot so energija, prevoz, boj proti kriminalu, varnost živil, varstvo okolja in podnebne spremembe.

1. korak: Razprava na podlagi fotografij

15 minut

Učence razdelite v sedem skupin. Vsaka skupina prejme niz fotografij, ki so bile posnete v eni sami, neimenovani državi v okviru razstave *Tako podobni, tako različni, tako evropski*, in list papirja velikosti A3, na katerega bo zapisala svoje zamisli. Učenci naj pogledajo fotografije. Kaj opazijo in kakšni so njihovi vtisi? Svoje vtise naj zapišejo na list papirja velikosti A3. Prav tako lahko poskusijo ugotoviti, katera država je na fotografijah (ne vedo, da je učna ura o državah, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti). Za to nalogo jim dajte na voljo 5 minut.

Ko vse skupine končajo, lahko o svojem razmišljanju razpravljajo skupaj kot razred.

Za spodbujanje razprave uporabite naslednja vprašanja:

- *Kaj si najprej opazil?*
- *Kakšno predstavo o državi si si ustvaril na podlagi fotografij, ki jih vidiš?*
- *Kakšen bi lahko bil po tvojem mnenju kraj na fotografiji?*
- *Te spominja na kak kraj, ki si ga že obiskal?*

Učenci o teh vprašanjih razpravljajo v svoji skupini, nato fotografije pokažejo razredu in predstavijo svoje vtise. Ko končajo, pritrдите vse fotografije na tablo. Ob strani table napišite naslednja imena držav.

- *Albanija*
- *Bosna in Hercegovina*
- *nekdanja jugoslovanska republika Makedonija*
- *Kosovo*
- *Črna gora*
- *Srbija*
- *Turčija*

Kot razred naj ugibajo, katera skupina fotografij je bila posneta v kateri državi. Ime države zapišite pod ustrezno skupino fotografij.

- ⇒ Po tej nalogi lahko učitelj predvaja videoposnetek *Skriti zakladi Evrope*. Po ogledu posnetka lahko učence vpraša, kakšno je po njihovem mnenju sporočilo tega posnetka. Ali jih je kaj na posnetku presenetilo? Kaj menijo o strukturi vprašanj in odgovorov? Učitelj lahko nato navede več informacij o državah, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti.

2. korak: Označevanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti

10 minut

Vsaka skupina prejme fotokopijo delovnega lista *Označevanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti*. Skupinam dajte na voljo 5 minut, da poskusijo označiti vse države. Kot razred skupaj pregledajte zemljevid in preverite, ali je katera skupina pravilno označila vse države.

3. korak: Raziskovanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti 15 minut

Učenci igrajo igro za državo, ki jim je bila dodeljena pri nalogi s fotografijami. To lahko naredijo sami doma ali v svojih skupinah na šolskih računalnikih, odvisno od časa in virov, ki so na voljo. Pri tem si na delovnem listu *Poišči dejstva* zabeležijo, kaj so se naučili.

Opomba: Da bodo lahko učenci odgovorili na nekatera vprašanja z delovnega lista, bodo potrebovali dostop do interneta. Ta vprašanja so:

- *Katero je glavno mesto države?*
- *Česa država največ izvozi in uvozi?*
- *Katera je uradna valuta države?*
- *Katere države so njene glavne trgovinske partnerice?*
- *Katere so glavne industrijske panoge te države?*

⇒ *Neobvezno, odvisno od časa: Izberite dve skupini, ki svoje ugotovitve predstavita razredu v kratki predstavitvi.*

4. korak: Razprava v razredu 5 minut

Razredu zastavite naslednja vprašanja:

- *Ali opazite kakšne podobnosti med državami Zahodnega Balkana in Turčijo ter svojo državo?*
- *Kaj pa razlike?*
- *Ali vidite kakšne podobnosti/razlike med državami Zahodnega Balkana in Turčijo ter (drugimi) državami članicami EU?*

4 Učni načrt 3: Kako poteka proces širitve?

Tema

Merila in koraki za pridružitve Evropski uniji

Področje

Družbene vede/zgodovina

Učni cilji

Učenci se bodo do konca ure seznanili z

- merili, ki jih mora izpolniti vsaka država, ki se želi pridružiti EU, da postane država članica EU,
- uradnimi koraki, ki jih morajo države izvesti, da postanejo države članice EU.

Vrste nalog

Zbiranje zamisli, razprava v razredu, izpolnjevanje praznih mest v besedilu, razvrščanje

Priprava in gradivo

- ✓ Delovni list *Merila za pridružitve EU* (ena fotokopija na učenca).
- ✓ Komplet kartic z lista *Postopek pridružitve EU* (list na kartice razreže učitelj pri pripravi na uro).
- ✓ Izobraževalna igra o širitvi EU.

1. korak: Igra 5 minut

Razred je razdeljen v skupine, pri čemer vsaka skupina spozna državo kandidatko/potencialno kandidatko z igranjem igre (otroci naj določeno državo v igri igrajo v učilnici ali doma pred začetkom ure). Vsaka skupina naj izbere eno zanimivo dejstvo o svoji državi in ga predstavi razredu.

⇒ *Neobvezno, če je razred končal učni načrt 2*

Ponavljanje snovi 5 minut

Skupine, kakor so bile razdeljene pri prejšnji učni uri, naj se poskusijo spomniti čim več dejstev o svoji državi. Skupina, ki se spomni največ dejstev, zmaga.

2. korak: Katera so merila za pridružitve EU? 5 minut

Kot razred zberite zamisli, kaj bi lahko bila merila za pridružitve EU. Predloge učencev zapišite na tablo. Učenci lahko kot podporne informacije uporabijo svoje znanje glede pridružitve drugim mednarodnim organizacijam.

3. korak: Spoznavanje meril EU 15 minut

Učenci naj sami dopolnijo odstavke na delovnem listu *Merila za pridružitve EU*, ki je vključen v dodatek. Nato naj za vsak odstavek najdejo najboljši naslov. Ko končajo, kot razred preglejte pravilne odgovore.

Izhodišče za pogovor: POGOJI ZA ČLANSTVO

Pogodba o Evropski uniji določa, da se lahko Evropski uniji pridruži vsaka evropska država, ki spoštuje demokratične vrednote EU in jih uveljavlja.

Država mora najprej izpolniti ključna merila za pristop. Ta merila so bila v glavnem opredeljena na zasedanju Evropskega sveta v Københavnu leta 1993, zato se imenujejo „københavska merila“ ali merila za pristop. So bistveni pogoji, ki jih morajo izpolniti vse države kandidatke, da bi postale države članice. To so:

- politična merila: stabilne institucije, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo, človekove pravice ter spoštovanje in varstvo manjšin;
- gospodarska merila: delujoče tržno gospodarstvo ter sposobnost obvladovanja konkurence in tržnih sil v EU;
- merila glede upravne in institucionalne zmogljivosti: sposobnost prevzemanja in učinkovitega izpolnjevanja obveznosti članstva, vključno s spoštovanjem ciljev politične, gospodarske in monetarne unije.

EU pa mora biti sposobna vključevati nove članice.

4. korak: Primerjanje pričakovanj in dejanskega stanja 10 minut

Na tablo napišite københavska merila. Nato kot razred razpravljajte o naslednjih vprašanjih:

- *Zakaj menite, da so bila izbrana ta merila?*
- *Kako izražajo vrednote EU?*

V naslednjih petih minutah se domislite slogana za EU. Nekaj učencev vprašajte po njihovih predlogih. Nato razredu povejte dejanski slogan EU: „Združeni v raznolikosti“. V razredu razpravljajte, zakaj je to dober slogan za EU (ali zakaj ni).

Dodatne informacije o sloganu: slogan govori o tem, da se evropske države povezujejo v obliki Evropske unije za trajni mir in blaginjo, hkrati pa jih bogati različnost njihovih kultur, tradicij in jezikov. Za več informacij glej: http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/motto/index_sl.htm.

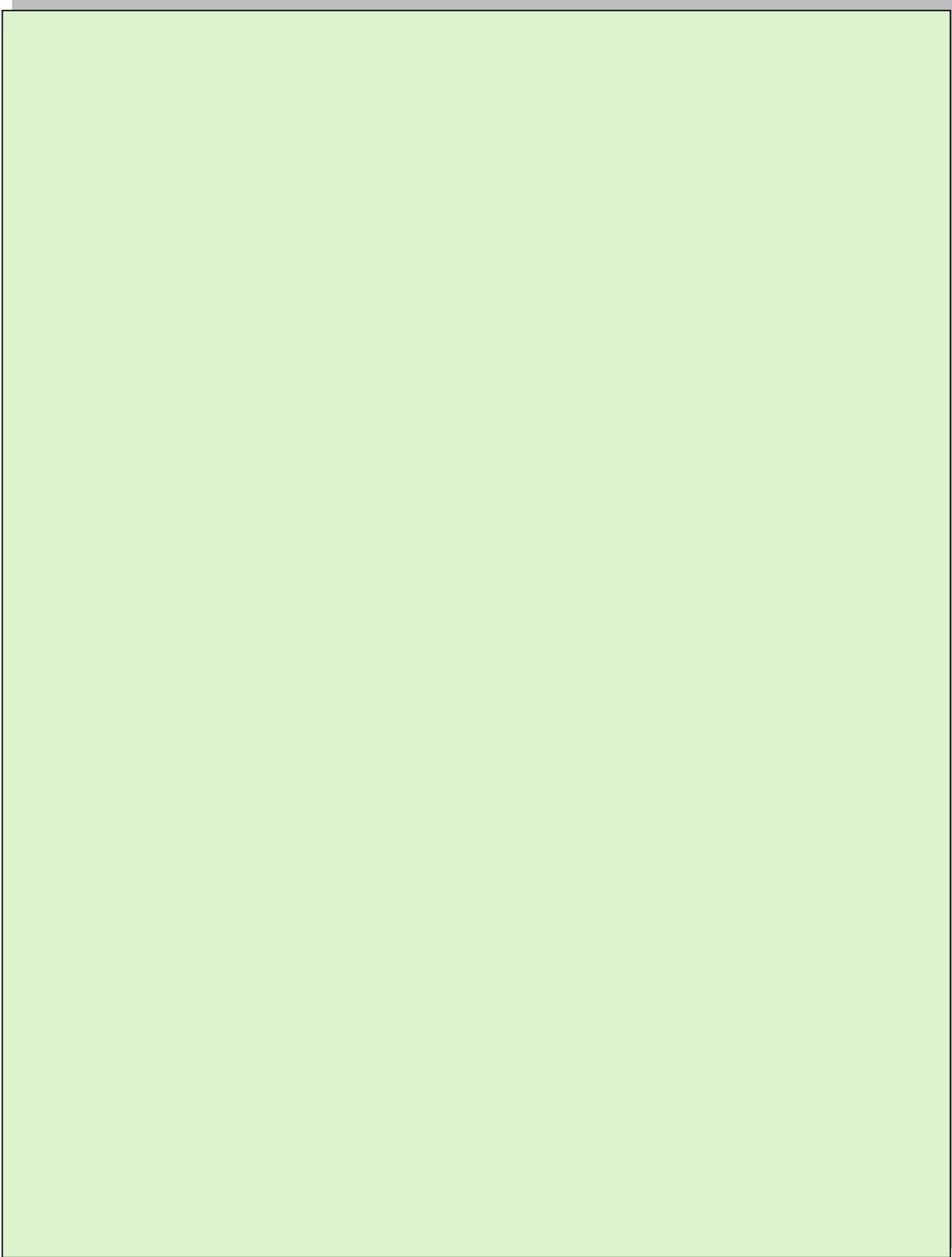
5. korak: Spoznavanje korakov na poti k članstvu v EU 10 minut

Učence razdelite v skupine (od štiri do šest učencev na skupino) in vsaki skupini dajte komplet premešanih kartic, na katerih so koraki k pridružitvi EU. Učencem pojasnite, da morajo sodelovati in kartice razvrstiti v pravilnem vrstnem redu.

Za to nalogo jim dajte na voljo od 5 do 10 minut, nato pa vrstni red preverite skupaj kot razred:

Odgovori:

1. Država predloži Svetu vlogo, s katero izrazi željo, da postane članica EU.
2. Evropska komisija predloži mnenje o vlogi.
3. Vlade držav članic se morajo soglasno odločiti, ali se državi prosilki podeli status kandidatke.
4. Ko so izpolnjeni določeni pogoji, se začnejo pristopna pogajanja, vendar le s soglasjem vseh držav članic.
5. Država mora izvajati zakone in predpise EU. Vse države članice EU se morajo strinjati, da je zadevna država izpolnila vse potrebne zahteve.
6. Ko se končajo vsa pogajanja, mora Komisija predložiti svoje mnenje, ali je država pripravljena, da postane država članica.
7. Države članice morajo soglasno odločiti, ali naj se postopek konča in podpiše pristopna pogodba. Pristopno pogodbo podpišejo vse sedanje države članice in prihodnja država članica. Tudi Evropski parlament mora dati soglasje.
8. Šele ko vse sedanje države članice uradno potrdijo pristopno pogodbo, lahko država postane država članica EU.

5 Dodatno učno gradivo

V tem delu je navedenih nekaj drugih uporabnih spletnih mest in virov, ki se lahko uporabijo pri učnih urah.

- Več informacij o državah članicah EU:
http://europa.eu/about-eu/countries/index_sl.htm
- Več informacij o širitveni politiki in državah v postopku:
<http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement>
- Evropa v 12 poglavjih:
<http://bookshop.europa.eu/sl/europe-in-12-lessons-pbNA0213714/>
- Videoposnetek *Skriti zakladi Evrope*: https://www.youtube.com/watch?v=R_jRjPI9iRQ
- Animirani filmi o postopku širitve EU in ključnih področjih za reforme:
 - [Širitev Evropske unije – kako deluje](#)
 - [Širitev Evropske unije – zagotavljanje pravne države](#)
 - [Širitev Evropske unije – reforma javne uprave](#)
- Kratki dokumentarni filmi, v katerih so predstavljeni ljudje iz držav, ki se želijo pridružiti EU, in strokovnjaki za evropsko povezovanje iz držav članic EU:

Predstavniki iz držav kandidatk in potencialnih kandidatk:

- **Albanija** – operna pevka Ermonela Jaho: <https://vimeo.com/114858479>
- **Bosna in Hercegovina** – pevka Amira Medunjanin:
<https://vimeo.com/114858480>
- **nekdanja jugoslovanska republika Makedonija** – modni oblikovalec Nikola Eftimov: <https://vimeo.com/114858481>
- **Kosovo** – olimpijska judoistka Majlinda Kelmendi:
<https://vimeo.com/95106035>
- **Črna gora** – direktor gledališča Janko Ljumović: <https://vimeo.com/114858481>
- **Srbija** – mladi podjetnik Miloš Milisavljević: <https://vimeo.com/95094253>
- **Turčija** – podjetnik Umit Boyner: <https://vimeo.com/95105063>

Strokovnjaki za evropsko povezovanje iz držav članic EU:

- profesor Jacques Rupnik, Francija: <https://vimeo.com/92930204>
 - Olaf Böhnke, Nemčija: <https://vimeo.com/114858483>
 - profesorica Helen Wallace, Združeno kraljestvo: <https://vimeo.com/92931157>
- Fotografije iz držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti:
http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/multimedia-library/photo-galleries/index_en.htm

6 Rešitve nalog

Učni načrt 1: Zgodovina EU do danes

Odgovori:

Skupina A	Avstrija, Finska in Švedska	1995
Skupina B	Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska	1957
Skupina C	Bolgarija in Romunija	2007
Skupina D	Hrvaška	2013
Skupina E	Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija	2004
Skupina F	Danska, Irska in Združeno kraljestvo	1973
Skupina G	Grčija	1981
Skupina H	Portugalska in Španija	1986

Učni načrt 2: Seznanjanje z državami, ki se želijo pridružiti EU

Odgovori

1. Bosna in Hercegovina, 2. Srbija, 3. Črna gora, 4. Kosovo, 5. Albanija, 6. nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, 7. Turčija

Učni načrt 3: Kako poteka proces širitve?

Odgovori

Širitvena politika EU pomeni vlaganje v mir, varnost in stabilnost v Evropi. Zagotavlja večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist EU in držav, ki si prizadevajo, da bi postale države članice EU.

Temeljna področja, ki se ocenijo, da se preveri dobra pripravljenost držav, ki se želijo pridružiti EU, so: pravna država, temeljne pravice, krepitev demokratičnih institucij ter gospodarski razvoj in konkurenčnost. To kaže na pomen, ki ga EU pripisuje temeljnim vrednotam in splošnim prednostnim nalogam.

⇒ Pravna država: države morajo že na začetku pristopnega procesa obravnavati vprašanja, kot sta reforma pravosodja ter boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji. Dokazati morajo, da so dosegle konkretne in trajnostne rezultate.

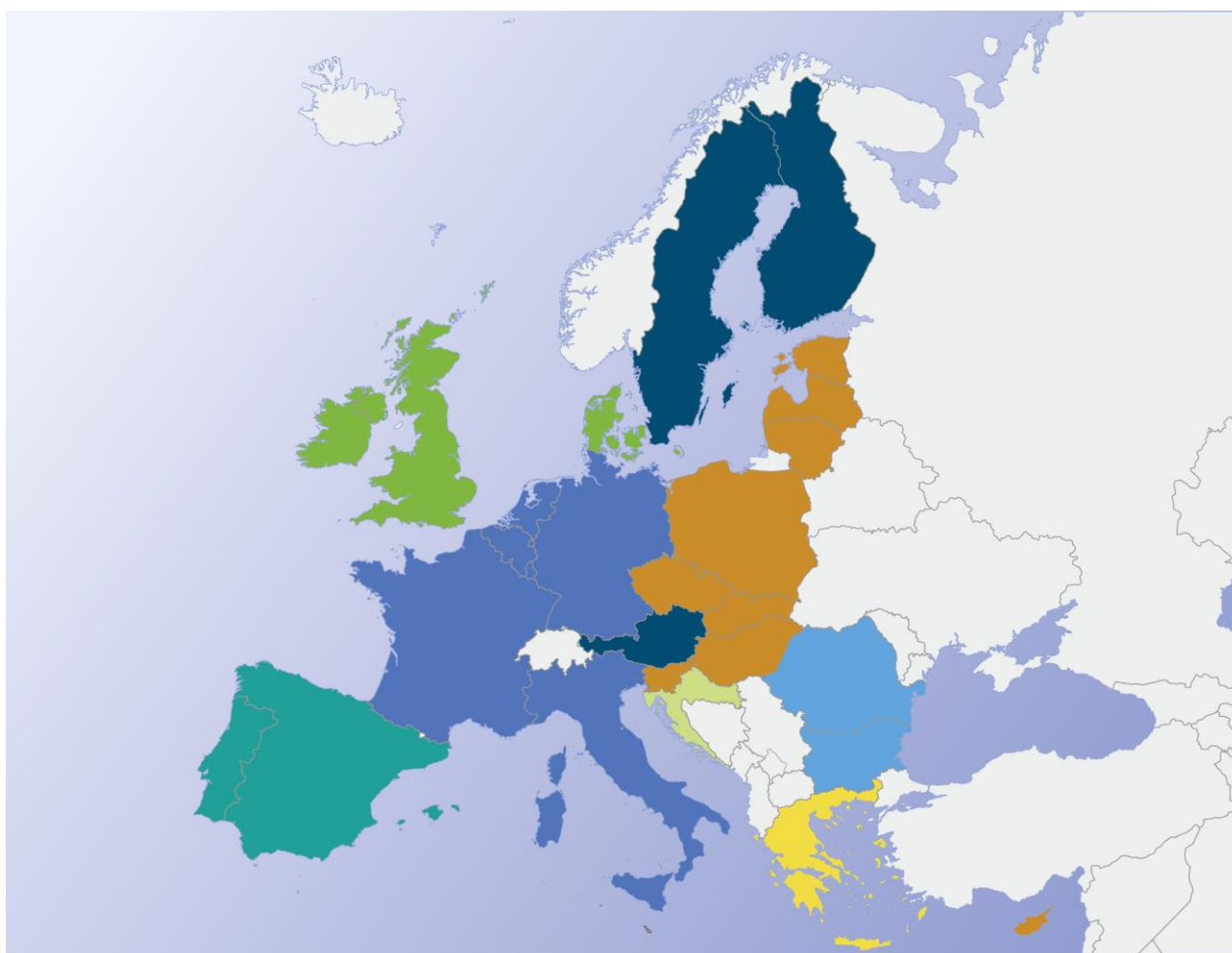
- ⇒ Gospodarsko upravljanje: pri članstvu v EU ne gre zgolj za izpolnjevanje njenih predpisov in standardov, temveč tudi za zagotavljanje gospodarske usposobljenosti države, da lahko izkoristi vse prednosti pristopa k EU, hkrati pa prispeva k rasti in blaginji gospodarstva EU.
- ⇒ Demokratske institucije je treba bolj konsolidirati, na primer z izboljšanjem parlamentarnega nadzora in reformami javne uprave. Kakovost javne uprave neposredno vpliva na zmožnost vlade, da zagotavlja učinkovite javne storitve, preprečuje korupcijo in se bori proti njej ter spodbuja konkurenčnost in rast. Poleg dobro delujoče javne uprave je treba zagotoviti tudi večjo vlogo civilne družbe.
- ⇒ Temeljne pravice so osrednje vrednote EU. Države, ki se želijo pridružiti EU, morajo zagotoviti, da se te pravice v celoti spoštujejo. Zlasti morajo poskrbeti za spoštovanje svobode izražanja in pravic pripadnikov manjšin, vključno z Romi. Ranljive skupine je treba zaščititi pred diskriminacijo, tudi diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti.
- ⇒ Regionalno sodelovanje in dobri sosedski odnosi so bistvene prvine stabilizacijsko-pridružitvenega procesa, ki države Zahodnega Balkana vodi po poti k članstvu v EU. Regiji pomaga pri reševanju skupnih izzivov, kot so težave pri oskrbi z energijo, onesnaževanje, prometna infrastruktura in boj proti organiziranemu kriminalu.

7 Dodatni viri – učenci v starostni skupini 10–12 let

Učni načrt 1, delovni list: Zgodovina EU do danes

Na zemljevidu označi vsako skupino držav z ustrezno črko.

Skupina	Države	Datum pridružitve
A	Avstrija, Finska in Švedska	
B	Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska	
C	Bolgarija in Romunija	
D	Hrvaška	
E	Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška in Slovenija	
F	Danska, Irska in Združeno kraljestvo	
G	Grčija	
H	Portugalska in Španija	

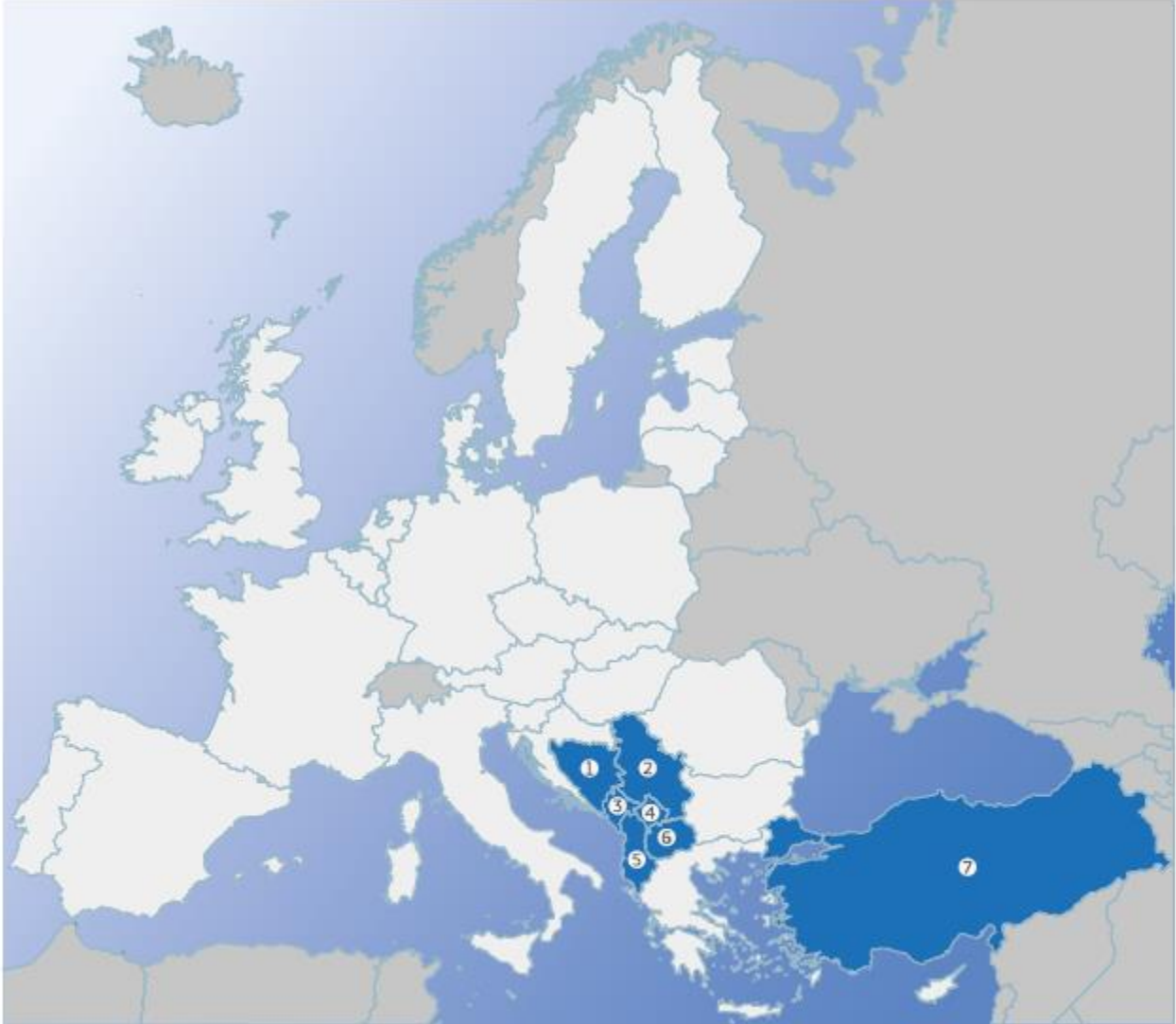

Navedene države so se EU pridružile v naslednjih letih:
1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007 in 2013.

Navodilo: V skupini se pogovori o tem, katero leto se je po vašem mnenju
katera država pridružila EU, in svoj odgovor zapišite v preglednico.

Učni načrt 2, delovni list 1:
Označevanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti

Navodilo: Ali lahko pravilno označiš vse države, ki se želijo pridružiti EU? Če ti ostane še kaj časa, poskusi označiti čim več sedanjih držav EU, ki so pobarvane belo.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____

Učni načrt 2, delovni list 2: Poišči dejstva

Navodilo: Čaka te raziskovanje! Ali lahko poiščeš nekaj ključnih informacij o državi, ki ti je bila dodeljena?

Svoje odgovore lahko ponazoriš tudi s slikovnim gradivom.

Ime države:

1. Katero je njeno glavno mesto?
2. Koliko prebivalcev ima?
3. Katera je njena uradna valuta?
4. Naštej nekaj njenih ključnih geografskih značilnosti (gorovje, reka, vodno telo).
5. Imenuj znano osebo iz te države. Zakaj je postala znana?
6. Katere jedi so priljubljene v tej državi?
7. Katere divje živali so značilne zanjo?

Učni načrt 3, delovni list: Merila za pridružitve EU

Navodilo: prazna mesta v besedilu zapolni z navedenimi izrazi.

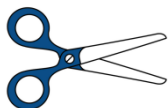
temeljne, mir, pravna država, varnost, stabilnost, demokratičnih institucij, rasti in blaginji, korupciji, gospodarski razvoj, Pravna država, Gospodarsko, Temeljne, Demokratične institucije, izražanja, civilne družbe

Širitvena politika EU pomeni vlaganje v _____, _____ in _____ v Evropi. Zagotavlja večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist EU in držav, ki si prizadevajo, da bi postale države članice.

Temeljna področja, ki se ocenijo, da se preveri dobra pripravljenost držav, ki se želijo pridružiti EU, so: _____, _____ pravice, krepitev _____ ter _____ in konkurenčnost. To kaže na pomen, ki ga EU pripisuje temeljnim vrednotam in splošnim prednostnim nalogam.

- ⇒ _____: države morajo že na začetku pristopnega procesa obravnavati vprašanja, kot sta reforma pravosodja ter boj proti organiziranemu kriminalu in _____. Dokazati morajo, da so dosegle konkretne in trajnostne rezultate.
- ⇒ _____ upravljanje: pri članstvu v EU ne gre zgolj za izpolnjevanje njenih predpisov in standardov, temveč tudi za zagotavljanje gospodarske usposobljenosti države, da lahko izkoristi vse prednosti pristopa k EU, hkrati pa prispeva k _____ gospodarstva EU.
- ⇒ _____ je treba bolj konsolidirati, na primer z izboljšanjem parlamentarnega nadzora in reformami javne uprave. Kakovost javne uprave neposredno vpliva na zmožnost vlade, da zagotavlja učinkovite javne storitve, preprečuje korupcijo in se bori proti njej ter spodbuja konkurenčnost in rast. Poleg dobro delujoče javne uprave je treba zagotoviti tudi večjo vlogo _____.
- ⇒ _____ pravice so osrednje vrednote EU. Države, ki se želijo pridružiti EU, morajo zagotoviti, da se te pravice v celoti spoštujejo. Zlasti morajo poskrbeti za spoštovanje svobode _____ in pravic pripadnikov manjšin, vključno z Romi. Ranljive skupine je treba zaščititi pred diskriminacijo, vključno z diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti.

Učni načrt 3, učni pripomoček: Postopek pridružitve EU

Vsaka kartica predstavlja korak k pridružitvi EU. Razvrsti jih v pravilnem vrstnem redu.

<p>Vlade držav članic se morajo soglasno odločiti, ali se državi prosilki podeli status kandidatke. Ko so izpolnjeni določeni pogoji, se začnejo pristopna pogajanja, vendar le s soglasjem vseh držav članic.</p>	<p>Države članice morajo soglasno odločiti, ali naj se postopek konča in podpiše pristopna pogodba. Pristopno pogodbo podpišejo vse sedanje države članice in prihodnja država članica. Tudi Evropski parlament mora dati soglasje. Šele ko vse obstoječe države članice uradno potrdijo pristopno pogodbo, lahko država postane država članica EU.</p>
<p>Država mora izvajati zakone in predpise EU. Vse države članice EU se morajo strinjati, da je zadevna država izpolnila vse potrebne zahteve.</p> <p>Ko se končajo vsa pogajanja, mora Komisija predložiti svoje mnenje, ali je država pripravljena, da postane država članica.</p>	<p>Država predloži Svetu vlogo, s katero izrazi željo, da postane članica EU. Evropska komisija predloži mnenje o vlogi.</p>

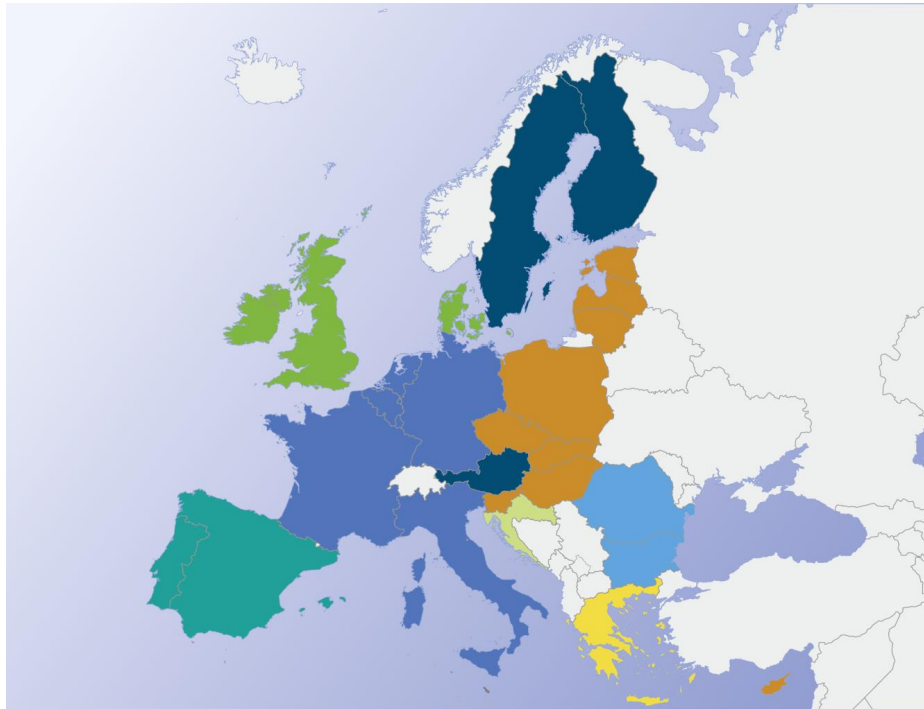
8 Dodatni viri – učenci v starostni skupini 13–15 let

Učni načrt 1, delovni list: Zgodovina EU do danes

Evropska unija je edinstveno gospodarsko in politično partnerstvo med 28 evropskimi državami. Začelo se je leta 1951, ko je šest ustanovnih držav začelo projekt gospodarskega sodelovanja, znan kot Evropska skupnost za premog in jeklo. Od takrat se je izvedlo še sedem krogov širitev, v okviru katerih se je Uniji pridružilo še 22 držav.

Tukaj je seznam držav v EU:

Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo.

Te države so se EU pridružile v različnih letih, nekatere posamezno, druge hkrati skupaj z drugimi državami:

1957, 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007 in 2013.

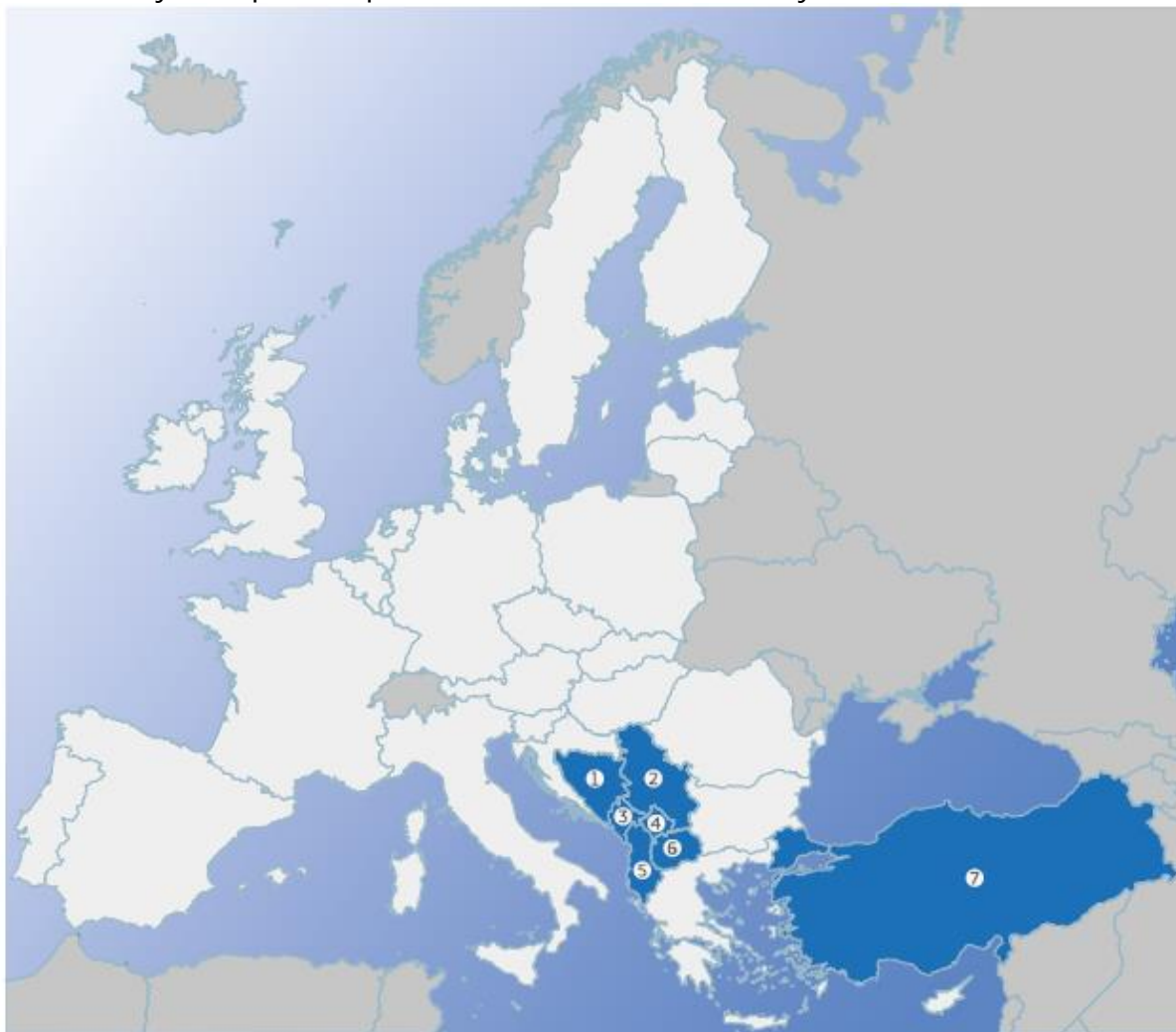
Navodilo: Ali lahko te države razvrstiš v skupine glede na leto, v katerem so se pridružile EU? Pomagaj si z zemljevidom. V skupini se pogovorite o tem, katero leto se je po vašem mnenju katera skupina držav pridružila EU, in svoj odgovor zapišite v preglednico.

Skupina	Države v tej skupini	Datum pridružitve
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		

Učni načrt 2, delovni list 1: Označevanje držav, ki se želijo EU pridružiti v prihodnosti

Evropsko perspektivo imajo Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Srbija in Turčija. To so potrdile države članice EU, kar pomeni, da se države lahko pridružijo EU, če izpolnjujejo vse zahtevane pogoje. V tem procesu so na različnih stopnjah.

Navodilo: Ali lahko pravilno označiš vse države kandidatke in potencialne kandidatke? Če ti ostane še kaj časa, poskusi pravilno označiti čim več sedanjih držav članic EU.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

Učni načrt 2, delovni list 2: Poišči dejstva

Navodilo: Ali lahko poiščeš nekaj ključnih informacij o državi, ki ti je bila dodeljena?

Ime države:

1. Katero je njeno glavno mesto?
2. Koliko prebivalcev ima?
3. Na katere države meji?
4. Naštej nekaj njenih ključnih geografskih značilnosti (gorovje, reka, vodno telo).
5. Imenuj znano osebo iz te države. Kako je postala znana?
6. Katere jedi so priljubljene v tej državi?
7. Česa država največ izvozi in uvozi?
8. Katera je njena uradna valuta?
9. Katere države so njene glavne trgovinske partnerice?
10. Katere so glavne industrijske panoge te države?

Učni načrt 3, delovni list: Merila za pridružitve EU

Navodilo: prazna mesta v besedilu zapolni z ustreznim izrazom.

Širitvena politika EU pomeni vlaganje v _____, _____ in _____ v Evropi. Zagotavlja večje gospodarske in trgovinske priložnosti v obojestransko korist EU in držav, ki si prizadevajo, da bi postale države članice.

Temeljna področja, ki se ocenijo, da se preveri dobra pripravljenost držav, ki se želijo pridružiti EU, so: _____, _____ pravice, krepitev _____ ter _____ in konkurenčnost. Ta vprašanja izražajo pomen, ki ga EU pripisuje temeljnim vrednotam in splošnim prednostnim nalogam politike.

⇒ _____: države morajo že na začetku pristopnega procesa obravnavati vprašanja, kot sta reforma pravosodja ter boj proti organiziranemu kriminalu in _____. Dokazati morajo, da so dosegle konkretne in trajnostne rezultate.

⇒ _____ upravljanje: pri članstvu v EU ne gre zgolj za izpolnjevanje njenih predpisov in standardov, temveč tudi za zagotavljanje gospodarske usposobljenosti države, da lahko izkoristi vse prednosti pristopa k EU, hkrati pa prispeva k _____ gospodarstva EU.

⇒ _____ je treba bolj konsolidirati, na primer z izboljšanjem parlamentarnega nadzora in reformami javne uprave. Kakovost javne uprave neposredno vpliva na zmožnost vlade, da zagotavlja učinkovite javne storitve, preprečuje korupcijo in se bori proti njej ter spodbuja konkurenčnost in rast. Poleg dobro delujoče javne uprave je treba zagotoviti tudi večjo vlogo _____.

⇒ _____ pravice so osrednje vrednote EU. Države, ki se želijo pridružiti EU, morajo zagotoviti, da se te pravice v celoti spoštujejo. Zlasti morajo poskrbeti za spoštovanje svobode _____ in pravic pripadnikov manjšin, vključno z Romi. Ranljive skupine je treba zaščititi pred diskriminacijo, vključno z diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti.

Učni načrt 3, učni pripomoček: Postopek pridružitve EU

Vsaka kartica predstavlja korak k pridružitvi EU. Razvrsti jih v pravilnem vrstnem redu.

Država predloži Svetu vlogo, s katero izrazi željo, da postane članica EU.

Ko so izpolnjeni določeni pogoji, se odprejo pristopna pogajanja, vendar prav tako le s soglasjem vseh držav članic.

Na podlagi tega se morajo vlade držav članic soglasno odločiti, ali privolijo, da se državi prosilki prizna in podeli status kandidatke.

Šele ko vse obstoječe države članice uradno potrdijo pristopno pogodbo, lahko država postane država članica EU.

Ko se pogajanja končajo na vseh področjih, mora Komisija predložiti svoje mnenje, ali je država pripravljena, da postane država članica.

Evropska komisija, ki skrbno spremlja države, ki se pripravljajo na pristop, predloži mnenje o vlogi.

Na podlagi teh priporočil morajo države članice soglasno odločiti, ali naj se postopek konča in podpiše pristopna pogodba z zadevno državo. Pristopno pogodbo podpišejo sedanje države članice in prihodnja država članica. Tudi Evropski parlament mora dati soglasje.

Država si mora zdaj prizadevati za izvajanje zakonov in predpisov EU. Vse države članice EU se morajo strinjati, da je zadevna država izpolnila vse potrebne zahteve in sprejela standarde EU.